Äitien päivänä

Lotta-äiti tyttärineen

II vuosikerta - Julkaisija: Lotta-Svärd Keskusjohtokunta - N:o 4 - 1939

Tahtoisithan olla onnellinen?

Tahtoisithan olla onnellinen, rakas pikkulotta? Tahtoisithan, että menestyisit työssäsi ja elämässäsi?

Tiedän vastauksesi, sinä tahtoisit kyllä niin hartaasti, mutta miten onnistua tässä mutkaisessa maailmassa? Siihen antaa sinulle ja meille kaikille aivan yksinkertaisen vastauksen neljäs käsky: Kunnioita isääsi ja äitiäsi, että menestyisit ja kauan eläisit maan päällä — —

Eikö se ollut sen vaikeampaa?

Ei vaikeampaa, mutta juuri tätä ja oikein vilpittömästi ja hartaasti!

Nyt on pian äitien päivä, jolloin voit erityisesti osoittaa omalle äidillesi kunnioitustasi. Mitä merkitsee sitten kunnioitus? Se tuntuu niin kylmältä ja kaukaiselta, kun on kysymys omasta rakkaasta äidistä.

Katso, kunnioitukseen sisältyy juuri koko jakamaton rakkautesi, mutta siihen sisältyy enemmänkin. Siihen sisältyy tottelevaisuus silloinkin, kun se sattuisi olemaan omaa haluasi vastaan ja sisältyy vielä iloinen, palveleva mieli. Jos rakastat äitiäsi koko pienen sydämesi lämmöllä, jos tahdot häntä totella ja halusta auttaa ja palvella, silloin juuri täytät parhaimmalla tavalla neljännen käskyn vaatimuksen ja saat osaksesi myöskin sen lupaaman ihanan siunauksen. Näin sinun tulee myös kunnioittaa rakasta isääsi, vaikka tänään, äitien päivän johdosta, tahdommekin muistaa ensi sijassa äitiä. Äidin työ on usein niin näkymätöntä. Se jatkuu samanlaisena huolenpitona sinusta, sinun ruoastasi ja vaatteistasi ja hyvinvoinnistasi päivästä päivään, vuodesta vuoteen. Äidin työn arvo huomataan usein vasta silloin, kun äiti itse on poissa ja kaikki hänen huolenpitonsa ja vaivannäkönsä jää tekemättä.

Pikkulotta kulta, tahdothan jo nyt ymmärtää äitisi työn ja sanomattoman rakkauden? Tahdothan poimia hänelle hänen juhlapäiväkseen kevään siniset ja valkoiset vuokot, Suomi-äitimme värit, ja niillä koristaa hänen pöytäpaikkansa, niin että hän, joka aina muistaa toisia eikä koskaan itselleen mitään pyydä, edes kerran vuodessa olisi itse päivän sankaritar ja kaikkien, varsinkin lastensa rakkauden ja kiitollisuuden kohde.

Mutta neljännen käskyn lupausta en vielä kertonut loppuun. Se kuuluu: että menestyisit ja kauan eläisit maan päällä, jonka Herra, sinun Jumalasi on sinulle antanut.

Isänmaa on meidän kaikkien suuri yhteinen äitimme. Jumala on antanut meille tämän ihanan rakkaan maan, jotta me sitä rakastaisimme ja palvelisimme ja käyttäisimme työmme ja nuoren voimamme sen hyväksi.

Rakas pikkulotta! Ole kotisi hyvä tytär ja isänmaasi uskollinen lapsi, silloin tulet onnelliseksi, silloin ei elämäsi valu tyhjänä pois hiekkaan, vaan siitä on kerran oleva onnea ja siunausta itsellesi, kodillesi ja isänmaallemme.

Katri Bergholm.

Rakas äiti ja isä!

Hyvinkään pikkulotat poimivat äitien päivän aamuna kukin omalle äidilleen valkovuokkoja.

Tänä äitienpäivänä me, Teidän pikkulottatyttärenne, haluamme kiittää Teitä — kiittää kaikesta siitä, mitä erikoisesti pikkulottina olemme Teiltä saaneet. Aivan liian harvoin olemme Teitä kiittäneet. Tekisi mieleni sanoa puolustukseksemme, ettemme osaa ilmaista tunteitamme — ja niinhän onkin — mutta useimmiten meiltä on p uuttunut kiitollinen mielikin. Antakaa se meille anteeksi!

Kiitos siitä, että olette sallineet meidän liittyä pikkulottiin, ja olette kaikin tavoin tukeneet ja edistäneet asiaamme! Sinä, Äiti, olet omin käsin ommellut meille tämän harmaan puvun. Olet, jos se on Sinulle suinkin ollut mahdollista, järjestänyt kotityöt niin, että olemme päässeet kokouksiimme. Oletpa huolehtinut siitäkin, että olemme sinne ajoissa lähteneet. Koskaan et ole lausunut moitteen sanaa, vaikka lottatöissämme aika on joskus vierähtänyt niin, että olemme tulleet illalla tavallista myöhemmin kotiin. Tarpeen vaatiessa olet avannut kodin ovet meidän joukollemme. Leirille olet meidät aina ilomielin päästänyt, vaikka Sinun on ollut ehkä vaikea tulla toimeen ilman tytärtäsi. Kiitos siitä kaikesta, Äitikulta!

Ja Rakas Isä! Kiitos siitä, että olet ollut aina innostunut asiaamme ja auttanut meitä monella tavalla! Hevosellasi olet meitä usein kyydinnyt. Myyjäisissä olet ollut arpojemme paras ostaja. Olet auttanut meitä myös arpajaisvoittojen hankkimisessa. Muistatko, kuinka kerran voitit erään pikkuesineen, jonka itse olit meille lahjoittanut, mutta siitä ei arpojenostamis-intosi yhtään vähentynyt.

Rakas Äiti ja Isä! Paljon Te olette näin tehneet pikkulotta-asiamme hyväksi, mutta vielä enemmän olette antaneet sille kasvattamalla meissä oikeata lottahenkeä. Te olette opettaneet meitä pienistä pitäen rakastamaan isänmaatamme. Te olette ensimmäisinä selvittäneet meille, mikä isänmaa on, ja Te olette kylväneet rintaamme isänmaanrakkauden siemenen. Te olette myös ensimmäisinä kertoneet meille, kuka on antanut meille tämän ihanan isänmaan ja opettaneet meitä kunnioittamaan ja rakastamaan Häntä. Kiitos siitä!

Antakaa meille anteeksi, että olemme kotona olleet huonoja pikkulottia! Emme ole »rakastaneet ja palvelleet kotiamme», emme eläneet »lähimpiemme apuna ja ympäristömme ilona», emme ole »olleet hyviä» emmekä »suorittaneet ilomielin velvollisuuksiamme», niinkuin meitä kehoitetaan pikkulottain »kultaisissa sanoissa». Te itse tiedätte parhaiten, kuinka huonosti olemme tämän kaiken täyttäneet. Olemme rikkoneet Teitä vastaan sillä tavalla, että ainakin me isommat tytöt, olemme liikaa alkaneet elää omaa elämäämme ja jättäneet Teidät ajatusmaailmamme ja harrastustemme ulkopuolelle — tämän pikkulottaharrastuksenkin, jota Te kuitenkin olette niin uskollisesti tukeneet. Antakaa sekin anteeksi!

Paljosta meidän pitäisi vielä kiittää Teitä. Emme osaa sitä kaikkea ilmaista, eikä se ole tarpeenkaan. Te kyllä ymmärrätte meitä — ymmärrätte, kuinka sydämestämme haluamme Teitä tänään kiittää.

Kiitos kaikesta, rakas Äiti ja Isä!

Pikkulotta Pirkko Peltoniemi.

Äitien päivänä

Vuoropuhelu.

Henkilöt: Mummo ja lapsi.
Näyttämönä yksinkertaisesti sisustettu huone.

Liisa: Rakas mummo, ethän pahastu, vaikka viivyinkin ulkona hiukan kauemmin. Katso, mitä olen tuonut sinulle. (Niiaa ja ojentaa pienen sinivuokkokimpun.) Jumala siunatkoon sinua, rakas mummo ja antakoon sinulle valoisat vanhuudenpäivät!

Mummo: Kiitos, kiitos lapsikulta. Mutta mistä ihmeestä löysit näin kauniita sinivuokkoja? Maahan on vielä lumen ja jään peitossa.

Liisa: Niinpä niin! Mutta lumen ja jään alta kohoaa pälviä — aurinkoiset rinnemaat. Luulenpa melkein, että Jumala antaa vuokkojen herätä niin varhain juuri äitienpäivää varten.

Mummo: Niinkö luulet?

Liisa: Niin. Mutta miksi on tämä juhlapäivä järjestetty näin aikaisin keväällä? Kesä olisi sopivin aika. Silloin saisi runsaasti ruusuja, kieloja, sireeniä ja paljon muita arvokkaampia kukkia; eihän mikään olisi Teille kyllin arvokasta.

Mummo: Lapsi, lapsi. Sinä olet niin nuori ja innostunut, haluaisit kaikessa suurta ja loistavaa, mutta kun tulet vanhemmaksi, annat paljon enemmän arvoa pienelle ja vähäiselle. Katsos, eihän työmmekään ole mitään niin näkyvää. Touhuamme kukin hiljaisissa kotitehtävissämme, eivätkä ne työt ole suuria maailman silmissä. Pieni, vaatimaton sinivuokko sopii meille paremmin kuin suuret, loisteliaat kukkaset. — Mutta nämä kukat jaan kahtia, ja sinä saat vielä puolet sinne, minne ne oikeastaan kuuluvatkin.

Liisa: Tiedän, mummo, mitä tarkoitat. Anna kukkasten olla. Sinä tarkoitat äitini hautaa. Niinhän? (Mummo nyökkää.) Minä tulin juuri sieltä, siksipä hiukan viivästyinkin. Siellä kalmistossa oli kaikki niin hiljaista ja rauhallista. Laskin vuokot äidin haudalle. Ja tiedätkö mummo, kun palasin, tuntui aivan kuin äidin henki olisi seurannut minua kiittäen ja siunaten. Luuletko, että äiti näki tuon kaiken?

Mummo: Varmasti, lapseni. Hänen siunauksensa seuraa sinua aina.

Liisa: Etkö tahtoisi kertoa jotakin äidistäni tänä juhlapäivänä. Minulla on toisinaan niin ikävä häntä, vaikka en paljoakaan muista, jäinhän kovin pieneksi silloin.

Mummo: Lapsikulta, sen kyllä ymmärrän. Istu tuohon jakkaralle, niin kerron mielelläni. (Laskee kätensä lapsen olalle, silittää silloin tällöin hiuksia.) Äitisi oli tavallinen, vaatimaton ja hiljainen perheen hoivaaja. Kotisi oli pieni ja köyhä, mutta silti viihtyisä.

Liisa: Minä muistan hiukan. Siellä oli aina puhdasta ja siistiä.

Mummo: Aivan niin. Köyhäkin koti voi olla hyvin kodikas, jos rakastava äiti sen sellaiseksi järjestää ja puhtaana pitää. Yhtä paljon kuin pientä kotiansa, rakasti äiti lapsiansa, ja teki kaikkensa heidän parhaakseen. Hän ei hävennyt paikkoja, mutta hän häpesi risaisia, napittomia vaatteita. Uutterin sormin hän huolehti kaiken eheyttämisestä.

Liisa: Minun rakas, ahkera äitikultani!

Mummo: Etkö muista itse yhtään tapausta äidin ajalta?

Liisa: Muistan toki muutamia. Muistan, kuinka hän jo aivan pienenä risti käteni ja opetti minua rukoilemaan. Hän kertoi minulle kauniita satuja ja kertomuksia. Hän puhui paljon Jeesuksesta, lasten ystävästä.

Mummo: Ne ovat valkeita muistoja ne.

Liisa: Ensimmäinen laulu, minkä hän minulle opetti oli tämä: »Mä olen niin pienoinen». Erikoisesti jäi mieleeni tuo viimeinen säe: »Mun johdata kulkuni totuuden teitä! Et Isäni armahin, lastasi heitä.»

Mummo: Niin, se on pieni, mutta paljon puhuva laulu, kun sitä oikein ajattelemme. Äitisi lauleli hyvin paljon. Ja nuo vaatimattomat laulut loivat valoa ympäristöön pilvisinäkin päivinä.

Kotkan tyttöosasto täytti maaliskuun 17 pnä 3 vuotta. Päivän kunniaksi valokuvattiin pikkulotat johtajineen. Tässä he nyt ovat ja lähettävät terveisiä kaikille Suomen pikkulotille.

Kysymyksiä

Näetkö, kevät on tullut?
Loppui jo talven valta.
Aukesi silmut,
ruohokin nousi lumen alta.

Kuuletko, kevät on tullut?
Purojen solina soi.
Muuttolintujen kuorot
laulaa niin kauniisti voi.

Tunnetko, kevät on tullut?
Toiveitten aika on.
Kevään jos näet ja kuulet,
et voi olla tunteeton.

Mokkasuuna.

Liisa: Kaikki mitä minä muistan äidistäni on puhdasta ja hyvää. Sanohan, mummo, erehtyikö äitini koskaan?

Mummo: Erehtyi, lapseni. Hänelläkin olivat omat virheensä ja puutteensa. Eihän meistä kukaan ole täydellinen. Mutta äidilläsi oli pyrkimys parempaan, ja se onkin juuri tärkeintä elämässä. Kaikki äidit eivät osaa oikein täyttää tuota pyhää tehtäväänsä, mikä heille on uskottu, ja senvuoksi on elämässä niin paljon pimeyttä ja onnettomuutta.

Liisa: Nyt käsitän, mummo. Ne lapset, jotka jäävät osattomiksi ymmärtävän äidin rakkaudesta ja neuvoista, ne sortuvat helpommin elämän vastoinkäymisissä. Voi, miten olen iloinen ja kiitollinen, että Jumala antoi minulle niin hyvän äidin. Jospa voisin jotenkin palkita hänelle kaiken.

Mummo: Sen sinä kyllä voit tehdä, lapseni.

Liisa: Millätavoin, mummo?

Mummo: Karttamalla pahaa. Rakastamalla kaikkea mikä on totta ja oikeaa, pyrit eteenpäin, ja autat toisia vähempiosaisia. Suurempaa palkkaa ei äitisi pyydä.

Liisa: Luuletko mummo, että äiti näkee tuon kaiken?

Mummo: Näkee varmasti. Hän kulkee suojelusenkelinä vierelläsi ja kärsii jokaisesta harha-askeleestasi. Hän viittoo tietä korkeimpaan määrääsi.

Liisa: Tahdon yrittää kasvaa hyväksi, ehkäpä Jumala auttaa.

Mummo: Se on oikein, lapseni, yrittää, yrittää sinun täytyy, Korkeimman apuun luottaen. Silloin olet varmasti pääsevä perille.

Liisa: Kiitos, mummo kulta, hyvistä neuvoistasi! Laula nyt kanssani viimeinen säe siitä pienestä laulusta, minkä äitini opetti. Laulamme sen hänen muistolleen tänä juhlapäivänä. Kuuleehan äiti sen?

Mummo: Kuulee varmasti.

(Laulavat yhdessä »Mun johdata kulkuni» j.n.e.)

Kirj. *Ester Ahokainen.*

Tottelemattomat lapset

Oli kerran noita-akka. Hän asui myöskin kaukana kylästä. Hän asui synkässä metsässä. Oli myöskin eräässä kylässä oikein pahoja lapsia, jotka eivät totelleet äitiä. Kerran he olivat itsepäisiä ja sanoivat: »Kyllä meidän on parempi olla maailmassa, kuin aina äidin käskyläisinä.» Äiti tästä vähän pahastui ja sanoi: »Menkäähän vaan, koska maailmalla on parempi olla.» Lapset lähtivät. He tulivat noita-akan asunnolle. Kun lapset menivät sisään, noita-akka nauroi pahaa naurua, eivätkä osanneet puhua mitään. »Mitä?» kysyi taas noita-akka. »Koska kerran ette voi vastata, niin kyllä minä kostan.» Lapset aikoivat karata, mutta eivät päässeet karkaamaan pitkällekään, kun noita-akka noitui heidät linnuiksi, toisesta tuli talitiainen, toisesta varpunen. Silloin he lähtivät lentoon. He lensivät kotinsa pihapuuhun ja lauloivat siellä. Silloin tuli heidän äitinsä ulos, katseli puuhun ja huomasi linnut siellä. Hän kyseli surullisena heiltä: »Oletteko nähneet Liisaa ja Mattia?» Silloin lensivät linnut pois, eivätkä puhuneet mitään. He lensivät noita-akan asunnolle. Kun noita-akka taas huomasi heidät, loihti hän heidät lapsiksi. Hän kysyi heiltä: »Mitäs te täältä haette?» Silloin lapset purskahtivat itkuun ja sanoivat: »Me emme totelleet äitiä.» Silloin noita-akka sanoi: »Menkäähän vaan kotia ja pyytäkää anteeksi äidiltä, sillä olitte niin tuhmia.» Niin he lähtivät kotia kohti, jonne pian saapuivatkin. He pyysivät anteeksi äidiltä ja sanoivat: »Kyllä tottelemme äitiä, emmekä tee niinkuin nyt teimme.» Niin Liisa ja Matti tottelivat äitiä ja täyttivät neljännen käskyn.

Kirj. *Lempi Mononen.*

Sini-valkoisia kukkia sankarihaudoille

Lotta-tytöt! Olettehan kesäiseen aikaan käyneet kotiseutunne sankarihaudalla. Minkälaisena sen näitte? Ehkäpä sitä koristi kaunis kukkakumpu ja oli muutenkin hoidetun näköinen. Kaupungit ja useat kunnatkin huolehtivat sankarihaudoistaan. Mutta kuitenkin tapaamme vielä aivan unohdettuja sankarihautoja, joita ei vaatimattominkaan kukkanen korista. Siksi esittäisinkin teille pikkulotat, että te ottaisitte hoitoonne ja koristaisitte kukkasin tällaiset unohdetut sankarihaudat. Olen kuullut, että niin olette tehneetkin monin paikoin. Tämä olisi hyvin velvoittava työmuoto meille. Velvollisuutemmehan on hellien vaalia heidän muistoaan, jotka antoivat henkensä rakkaan isänmaamme vapauden puolesta.

Piippolan pikkulotat sankarihautaa hoitamassa.

Millaisia kukkia sitten istuttaisimme sankarihaudoille. Ehdottaisin, että mikäli vain on mahdollista hankkisitte sinisiä ja valkoisia kukkia näihin kukkaryhmiin. Siniristilippumme sini-valkea väri on meille niin kotoinen ja rakas, nehän ovat sinitaivaamme ja hohtavien hankiemme värit. Siksi sini-valkoista väriä myös sankarihaudoillemme!

Kukkien taimet voitte mukavasti ostaa kotipitäjänne tai lähimmän kaupungin puutarhurilta. Myös itse voitte ne hyvin kasvattaa, jos jollakin on kotonaan taimilava. Vaatimattoman, mutta erikoisen sievän kukkaryhmän saamme istuttamalla taivaansinistä ja puhtaan valkoista orvokkia. Varsinkin matalakivisen sankarihaudan koristeena on orvokki erittäin sopiva. Korkeammat sankaripatsaat vaativat myös korkeampia kukkaryhmiä. Sellaiseksi ryhmäksi sopisivat erinomaisesti valkoiset leukoijat, joiden ympärille istuttaisimme taivaansinisiä orvokkeja tai loistavansinistä lobeliaa. Nämä kukkisivat jo aikaisin kevätkesällä. Myöhemmin kesällä voisimme jo loppuunkukkineiden leukoijien tilalle istuttaa valkeita astereita. Eräs hyvin kaunis ja suositeltava kukka-uutuus tähän tarkoitukseen on myös valkoinen Ageratum yhdessä sinisen Sinikka-ageratumin kanssa. Ageratum on sentakia hyvin kiitollinen, kun se kukkii koko kesän. Näitä taimia on ehkä vaan vaikea saada. Monivuotisista kukista olisivat matalahkot siniset ja valkoiset ritarinkannukset (Delphiniumit) hyvin koristeellisia. Niiden kukinta-aika tahtoo olla vain lyhyt ja kuihtuneet varret näyttävät ikäviltä. Niitä peittämään voisi myöhemmin kesällä istuttaa kukkivia orvokkeja. Sekä yksi- että monivuotisista kukista löytäisimme vielä useita muitakin sopivia sini-valkoisia laatuja, olenkin tässä maininnut vaan muutamia, mielestäni erittäin sopivia.

Siemeniä voisimme myös näistä kaikista kukista saada seuraavaa vuotta varten. Ikävä vain, että niistä ei tahdo enää sitten saada puhtaita värejä, vaan tahtovat olla sekavärisiä. Ehkäpä sittenkin olisi parasta hankkia aina uutta siementä.

Ja jotta saisimme kukkamme oikein hyvin menestymään, täytyy taimet istuttaa hyvään, paksuun ruokamultaan. Kaiken kesää täytyy meidän myös kukistamme huolehtia. Rikkaruohot on tarkoin kitkettävä pois, samoin kuihtuneet kukat ja lehdet. Kastelemista ei saa unohtaa, vaan on huolehdittava, että kasvit saavat tarpeeksi vettä. Keski-kesällä, kuivana aikana on kasteltava melkein joka päivä. Myös on sankarihaudan ympäristö lakaistava puhtaaksi ja hiekka usein haravoitava, jotta se ei ole tallatun näköinen.

Jonkunverranhan tämä työ vaatii meiltä kustannuksia ja huolenpitoa, mutta emmeköhän yhteisvoimin ja hyvällä tahdolla sittenkin voisi saada aikaan sen, että kaikki sankarihautamme olisivat hoidetun näköiset ja kesällä kukkasin koristetut. Meille on ikäänkuin

Pikkulotan jatkokertomus.

Kaksi sankarityttöä

Kirj. *E. Kaarela.*

Tänä Pekan vangitsemispäivän ehtoona jäivät Lehtiset kuin yhteisestä sopimuksesta iltaa viettämään Mattilaan. Sinne tuli sitten Mariakin taloustöistään päästyään. Häneen näytti erikoisesti koskevan surullinen uutinen Pekasta. Mutta rouva Mattila ja Maria osasivat taasen kätkeä kalvavan murheen käytännölliseen työhön ja vetäytyivät keittiöön talouspuuhiin. Jälleen sai Tuulikki ihailla äitinsä kylmäveristä, tasaisen rauhallista työskentelyä. »Eivät tunteet pitkälle auta, vain toimeen ryhtymällä saa jotain aikaan»,toisteli Tuulikki mielessään äidin vastikään lausumia sanoja. Tyttöjen ollessa kasarmilla oli äiti tehnyt leipätaikinan. Siitä oli hän eroittanut Pekalle tulevan osan ja sotkenut siihen vain puhtaita ruisjauhoja; muuhun osaan sekoitettiin tavallista enemmän runsaskuorisia kaurajauhoja; Pekan oli nyt saatava niin voimakasta ravintoa kuin äiti vain irti sai niukoista ruokavaroistaan. Äidin ja Marin jäädessä puuhailemaan keittiöön, yrittivät tytöt lohduttaa isiään. Pirkko keksi jälleen parhaimman virvoittajan — musiikin. Eniten tuntuivat lohtua antavan tutun hengellisen laulun »Mun ota käten Herra, ja taluta» hartaat sävelet. Kohdassa »Oot kanssain surun säällä» huomasi Tuulikki isänsä kasvojen kirkastuvan, vaikka kyynelkin oli salaa vierähtänyt poskelle. Pirkko vuorostaan näki isänsä kasvoilla tuon kaukaisen poissaolevan ilmeen, joka niille aina ilmestyi hänen filosofeeratessaan elämän ihmeellistä tapahtumaa. Pirkosta tuntui silloin, että isä näki jonnekin kauemmaksi kuin tavallinen ihminen. Ja lehtori Lehtinen vaipui yhä syvemmälle sisäisissä mietteissään: »Miksi ihmisten, vieläpä kokonaisten kansojen, pitää tuhota toisiaan? Koulut, sivistyksen tyyssijat, muutetaan hävittäjäin kasarmeiksi. Ja koulupojat hukkuvat sodan peloittavaan kitaan! Jaksaako enää uskoa, että kaikella on tarkoituksensa? Mutta ehkä tämän hävityksen, kuoleman mustasta mullasta on kerran kasvava uusi vesa.» — — — Ja kaukokatseinen vanha lehtori näki *Suomen kohoavan vapaana venäläisistä, täysin itsenäisenä, varmana kansallisesta tehtävästään — toisten sivistyskansojen etuvartijana — nousevan täyteen mittaansa, ensin kärsittyään kuoleman kauhut. Mitään, todella suurta, ehjää ja kestävää ei ole koskaan ihmiskunnan historiassa saavutettu ilman ankaraa kärsimystä ja ilman raskaimpia uhrauksia.* — Johtaessaan mietiskelynsä tähän vapauttavaan kohtaan, tapasi Pirkko isänsä syttyneen katseen. He ymmärsivät toisensa niin hyvin, nämä kaksi hiljaista, jotka olivat saaneet elämältä yhden sen hienoimmista arvoista — hienovaistoisen hiljaa-olemiskyvyn.

Tuulikki ei malttanut enää kuunnella Pirkon tunneherkkää soittoa, hänen täytyi taasen saada nähdä toimelias äitinsä. Äidin lähellä aivankuin viilentyi ja tartutti itseensä elämän raikasta toimintaa. Äidin ja Marian posket punoittivat leipomispuuhailusta. Siinä katsellessaan juolahti Tuulikin mieleen leipoa jotain omakätisesti veljelleen äidin hyvätuoksuisesta ruisjauhotaikinasta. Mausteeksi sekoitti hän saatuun taikinakirpaleeseen oman pienen sokeriannoksensa. — Kas, pikkulotta, Vapaussodan aikana sokeria oli perin vähän ja sitä sai vain määräpalalta! — Se merkitsi kylläkin Tuulikille, oikealle sokeriahmatille, täydellistä kieltäytymistä useana päivänä sokerista, harmaa ruiskahvikin oli juotava sokeritta. Mutta eihän se mitään tehnyt, kun vain vangittu saisi jotain oikein hyvää. Ja tietysti sydämenmuotoinen piparkakku olisi Pekalle puhuvin. Irroittaessaan taikinalevystä sydämiä tarttui pari päällekkäin ja siitä keksi Tuulikki sopivan salakätkön tiedoille, joilla hän tahtoi veljeänsä ilahduttaa. Hyvin pienelle paperilapulle hän yritti kirjoittaa vasta kuultuja uutisia. Mutta hänelle tuotti vaikeutta pienen käsialan kirjoittaminen; onneksi tuli Pirkko apuun. Ja siinä sitten taidokkaasti sommiteltiin tiedonannot: »Pian sataa lunta yhä etelämpänä. M—i tekee työtään lumessa. Kotona ja L—lla hyvin. Jumala meitä varmasti auttaa.» Sitten kätkettiin paperilappunen kahden samallaisen sydänpiparkakun väliin, rasvalla kiinnitettiin sydämet toisiinsa. Ettei herätettäisi minkäänlaista epäilystä, tehtiin näin kaikille piparkakuille. Tuulikin huomaamatta kätki Pirkko pienen valokuvan itsestään parin tavallista mehevämmän sydämen väliin. Pekka oli sitä häneltä aikaisemmin pyytänyt, mutta ujoudessaan hän ei ollut antanut. Hän oikein hätkähti omaa rohkeuttaan; mutta kuvitellessaan Pekkaa vankina, raakojen punasotilaiden ympäröimänä, hän ei voinut muuta kuin puhua Pekalle omaa kieltään. — Sovittiin sitten, että tytöt seuraavana aamuna lähtevät uudelle seikkailuretkelleen kasarmille.

Aikaisin olivatkin sinä aamuna Mattilat ja Lehtiset liikkeellä. Isä Mattila lähti maitojonoon, hän olikin siinä hommassa taitava. Ei sitä kertaa ettei hän olisi ainakin tilkan maitoa perheelleen tuonut; hän osasi niin mukavasti huumorilla höystäen jonokeskustelua hinautua jonon etunenään. Välistä otti ukko keittiöjakkaran kainaloonsa ja jakkaralla istuen hän nauratti hauskoilla kaskuillaan varsinkin tänä aikana niin usein murjottavia kanssaihmisiään. Mutta tänä aamuna isä Mattila oli totinen, jonossa olijat olivat hänelle tavallista auliimpia, oli tullut tiedoksi Pekka Mattilan vangitseminen.

Maitopulloineen, leipineen lähtivät tytöt astelemaan kasarmille. Portille päästyään olivat he nyt eilisestä viisastuneet ja sanoivat lyhyen kohteliaasti vahdille: »Olkaa hyvä ja lähettäkää tämä vanki Pekka Mattilalle!» Asia olisi ehkä selvinnytkin, mutta siinä samassa ajaa karauttaa reellä kauniin mustan vaunuhevosen vetämänä naispunakaartilainen kadulta kasarmin portille. Komeasti hevostaan lyöden hän pääsee portista vahdin tehdessä kunniaa. Siinä ehtii Tuulikki ajatella, lieneekö hevonen Karlberg'in kartanon eversti Standertskjöld'in juoksijoita. Mutta mikä lie tarttunut

Jatkoa sivulla 16.

---

jätetty perinnöksi tämä työ. Kertokoon kauniit kukkakummut, jokainen hyvin hoidettu sankarihauta, että me tosiaan rakkaudella vaalimme sankaripoikiemme muistoa!

Ester Huhtanen.

Mitä Runebergin Lotta Svärdillä on sanottavaa pikkulotille

Te tiedätte, että lottajärjestömme ja te pikkulotatkin olette saaneet nimenne Runebergin Lotta Svärd runon mukaan. Siinä kerrotulla historiallisella lotalla on vielä tänäkin päivänä meille paljon sanottavana, kun vain syvennymme hänen elämäänsä tarkastamaan. Voidaksemme oikein häntä ymmärtää on meidän moneen kertaan ja ajatuksella luettava tuo Vänrikki Stoolin tarinain runo. Lukekaapas se esim. jossakin työillassanne ja keskustelkaa siitä lottatädin johdolla.

Ennen sotaa oli Lotta tullut Svärdin morsioksi ja runossa ylistetään hänen kauneuttansa. Kun sota syttyi ja »Svärd kun lähtöhön käskettiin, hän Lottansa vei mukanaan.» Mutta Svärd kaatui urhona sodassa. Lotan poski tummeni. Aika ja suru kuihduttivat hänen kauneutensa. Kun hänet runossa Suomen sodan aikana, n. 20 vuotta myöhemmin tapaamme, oli »eukon» niinkuin hänestä sanotaan, hymykuoppiin jo kerinnyt moni ryppy siirtyä. Tosin ei hän silloin vielä mikään vanha ollut, vasta ehkä vähän yli 40. Kun sotatorvet soivat oli Lottakin kuullut kutsun ja rientänyt sotamiesten luo. Hän seurasi nyt heitä taistelusta taisteluun. Hän pystytti telttansa taistelutantereelle — teltan, jonka kankaassa oli moni luotikin käynyt vieraana. Sieltä käsin hän jakoi rohtoja, sitoi haavoja ja rohkaisi poikia, jotka vähän hymyilivät hänen ulkomuodolleen ja innolleen, mutta ymmärsivät hänen hyvän tarkoituksensa. Kaunis, mutta aivan toisella tavalla kuin ennen oli hän heidän mielestään. Hänessä oli *sydämen kauneutta.* Rakas oli hänelle poikien harmaja joukko. »Urheus poikien rakkaitten, sepä hälle riemua tuo». Hän hymysi, »vaikka poskihin ruskeihin, vuos kyynelet vierelle.» Kun ylpeä, rikkaudestaan kerskaileva nuori mies, pelkuri, pyytää häneltä juotavaa nuhtelee Lotta häntä ankarin sanoin: »Tämä maa, se vanha on äitisi ja sen olet pettänyt. *Maan pettäjälle, sen vannon, en sois mä yhtään tilkkaakaan.»* Ja tuimana kädet puuskassa hän silmäilee pöyhkeilevää nuorukaista. Mutta miten lempeä on Lotan katse, miten äidillinen hänen kätensä, kun hän tiepuolessa näkee urhoollisesti taistelleen, haavoittuneen ja uupuneen nuorukaisen ja rientää hänen luoksensa, hoivailee häntä, lausuu hänelle rohkaisevia sanoja ja kertoo hänen urhoollisuudestaan Lapualla ja Ruonan sillalla.

Mitä tahtoo tämä Lotta vuosisadan takaa sanoa meille nykypäivien lotille ja pikkulotille? Emmekö näe hänessä niitä ominaisuuksia, joita me lottina tahtoisimme itsellemme omistaa ja sitä mieltä, mitä meiltäkin vaaditaan tehtävässä, minkä olemme omaksemme ottaneet?

Runebergin Lotta oli rohkea. Hän oli rohkea taistelutantereella. Hän oli rohkea esiintymisessään maan pettäjää ja raukkaa kohtaan, rohkea antamaan tunnustuksen silloin, kun se oli paikallaan, rohkea auttamaan, suojaamaan ja rohkaisemaan maansa puolustajaa. Hän ei mitannut sotilaan kuntoa rikkauden ja arvon mukaan, vaan sen mukaan, miten kukin täytti tehtävänsä isänmaatansa kohtaan. Siinä hän oli tinkimätön. Hän vaati ehdotonta uhria.

Lotan uskollisuutta ja avuliaisuutta me yhä vieläkin ihailemme. Kun teltta ammuttiin rikki, jakoi hän antimiaan kuusen alla. Hän iloitsi heidän voitostaan, suri heidän

Kuuluisa taidemaalarimme Albert Edelfelt (1854—1905) on kuvittanut Vänrikki Stoolin tarinat. Tämä kuva, Lotan ja Svärdin sotaanlähtö, on kaikille tuttu.

tappioitaan. Hän pysyi paikallaan. Hän tahtoi auttaa ja hoivata.

Mehän tiedämme, ettei Runebergin Lotta ole ollut ainoita naisia, jotka ovat tahtoneet auttaa ja joutuneet antamaan ja uhraamaan jopa kaikkensa Suomemme puolesta. Mitä ovatkaan esiäitimme saaneet kokea monina vaikeina aikoina, kun puolisot, isät ja veljet olivat kaukana vieraalla maalla sotimassa. He saivat silloin huolehtia perheestä, toimeentulosta, kärsiä nälkää ja vilua. Mitä he kokivat isonvihan aikoina, jolloin vihollinen poltti ja ryösti maatamme. Jos ovat esiisämme olleet urheita sotatantereella, ovat esiäitimme olleet urhoollisia *elämässä*. Ja kun taisteltiin Suomen vapauden puolesta 20 vuotta sitten, oli elämässä urhoollisia naisia, jotka lähettivät poikansa ja puolisonsa taistelemaan isänmaata vapaaksi, hoitivat perhettä, puolustivat kotejansa, kätkivät sankarivainajat isänmaan multaan ja sittenkin rohkeasti jaksoivat ajatella eteenpäin — tulevaisuutta — isänmaan tulevaisuuden tähden. Paljon oli meillä silloinkin Runebergin Lotan kaltaisia naisia, jotka rohkaisivat, auttoivat ja palvelivat. Paljon myöskin nuoria, teidän ikäisiänne tyttöjä, jotka tahtoivat olla mukana. Runebergin Vänrikki Stoolin naiset, Torpantyttö, Pilvenveikon morsian, Ramsay veljesten äiti ja Lotta ovat vieläkin näiden naisten vertauskuvia.

»Runeberg ei ole runoillut Suomen kansan ulkonaisesta kauneudesta. Isänmaanrakkaus, aina pysyvä urhoollisuus — urhoollisuus elämässä ja kuolemassa, ne ovat piirteitä sisäisestä ihanuudesta, semmoisesta, joka ei katoa Suomen kansan historiasta». Näin on eräs ulkomaalainen taidemaalari sanonut. Suotakoon meidän nykypäivien lottien kasvattaa itsessämme ja järjestössämme tällaista sisäistä kauneutta. Ja te pikkulotat! Teillä on edessänne tulevaisuus. Te vastaatte myöskin Suomen tulevaisuudesta. Te vastaatte tulevaisuudessa siitä, ettei tämä kauneus katoa Suomen kansan historiasta. Onko teissä urheutta taistella elämässä tämän kauneuden puolesta? Kaikkivaltias suokoon teille urhoollisuutta, uskollisuutta ja uhrimieltä.

S. F.

»Maan pettäjälle, sen vannon, en sois mä yhtään tilkkaakaan.»

Kevät

Keväthaltija kiiruhti vaunuillaan
ohi kotimme ikkunan
ja puhalsi taikahuilullaan
sen sävelen kauneimman.

Ja taiasta lumotun sävelen
saa vihreän verhon maa.
Jo pääskykin kaukaa palaten
pesäkotia rakentaa.

Sinivuokkojen rinne houkuttaa,
luo lapsia kutsuen.
Kevätkukkia kukkuran kantaa saa
syliin äidin herttaisen.

Ilo silmissä aurinko hymyten
säteen siivittää yli maan,
kun kentillä haltija keväinen
käy soittaen huiluaan.

Ester Ahokainen.

KYSYMYKSIÄ:

1. Mistä lottajärjestö on saanut nimensä.
2. Mitä Runebergin Lotan ominaisuuksia ihailemme.
3. Millä tavalla nämä ominaisuudet ilmenivät.
4. Kuka kuuluisa taidemaalarimme on kuvittanut Vänrikki Stoolin tarinat.
5. Mistä muista naisista kuin Lotta Svärdistä kerrotaan Vänrikki Stoolin tarinoissa.

Aune Orvokin sivu

Reippaat pikkulotat ympäri Suomen. — Pitkä talvi on taas ohi, ja Suomen valoisa, ihana kesä on kohta edessämme. Sillä aikaa, kun Te, tytöt, olette talvikauden ahertaneet koulu- y. m. tehtävissänne, on yhteinen ystävämme Kainuun mailla kasvanut ja varttunut. Pikku Aune-Orvokki on alituiseen liikkeessä ja juttelee jo paljon. Hyvä on ressukan ulkonakin olla, kun on ollut lämpimät vaatteet yllä.

Olen kerran kuukaudessa lähettänyt puolestanne holhokkinne kotiin ruokatavaralähetyksen, jossa on ollut etupäässä lihaa ja leipää. Pääsiäisviikolla mietiskelin itsekseni, miten saisin mökkiin jotain hyvää juhlaksi ilman, että tarvitsi ottaa pankissa olevia »talonkorjausrahoja». — Silloinpa tulikin pitkäperjantaiaattoiltana iloinen yllätys: T:n tyttöosastolaiset lähettivät kokonaista 350:— sillä toivomuksella, että 100 mk:lla ostaisin ruokaa, ja 250: — pantaisiin entisten säästörahojen jatkoksi. Kevyt oli mieleni, kun pääsiäislauantaina ostoksia toimitin. Paitsi ruokaa ostin vehnästä, äidille vähän kahvia ja lapsille karamelleja. Aune-Orvokille ostin pienen suklaakanan. Pyhien jälkeen kävi luonani holhokkinne 10-vuotias serkkutyttö tuomassa terveisiä Aune-Orvokin kotiväeltä. Hänen kotinsa on Kajaanissa, mutta oli hän päässyt pääsiäislomalla serkkujensa luona käymään. Silmät kirkkaina hän m. m. kertoi: Siellä laatikossa, jonka täti lähetti, oli semmoinen pääsiäiskana. Kun Aune sen sai, niin se haukkasi siltä kohta pään. — Eikö voisikin siitä sanoa aivan Kalevalan sanoilla: »Sinne se kana katosi?» — Mutta niinhän oli tarkoituskin, että ystävänne saisi »suun makeutta».

Panin lähetykseeni kirjekuoren postimerkkeineen, että olisin äidiltä saanut tuoreita kuulumisia tähän lehteemme. Olen kovin odottanut sitä kirjettä. Mutta kun sitä ei vaan ole kuulunut, ja Marketta-täti kiirehtii tätä painettavaksi, niin lainaan tähän kohtia äidiltä ennen saamastani kirjeestä sellaisenaan:

»Kuinka monella suunnalla onkaan tuon Aune-Orvokin kautta meitä muistettu ja naperrettu noita siistiä ja lämpimiä vaatteita. Yksin leikkujakin kuten tuo Nallekin on. Rakkauden Jumala on meitä raukkoja teidät johdattanut vaalimaan. Hän teille kaikille vaivanne palkitkoon. Aune kävelee nyt aivan hyvin monta askelta sitä tuleekin päivässä ne jouluksi tulleet kengät alkavat olla jo rikki vaan nyt on nuo vaaleat kengät oikein mukavat. Tallukkaat ja huoposet on ensi talveksi. Eipä ole kengän puutetta. — Ovi ja akkunat tekivät asuntomme kokonaan lämpimämmäksi. Ne tulivat oikein visut se oli kerrassa kurjaa niiden yksinkertaisten lasien kanssa. — Kevätpuoli on talvessa samoin on mielessäni ajatellessa että onhan meille niin paljon rakkautta osoitettu että en osaa sanoin kiittää. Vaan Jumalalle kiitos kaikesta. — Kaikille Suomen pikku Lotille lämpimät kiitokset ja terveiset.»

Näihin terveisiin yhtyy

Kainuun täti.

Tänne toimitukseen tuli Aune Orvokille Korsunperän tyttöosastolta paketti. Uteliaana sen avasimme, sillä meillehän ei tavallisesti ole tullut tänne lähetyksiä. Nämä pikkulotat eivät muistaneet, että kaikki paketit lähetetään osoitteella: *Lotta-Svärd Piirijohtokunta, Kajaani* ja sieltä meidän ystävämme Kainuun täti ne lähettää Aunelle. Sanon tämän tässä sentähden, että nekin tietäisivät, jotka eivät vielä viime vuonna tilanneet Pikkulotta lehteä eivätkä ehkä tiedä meidän holhokistamme Aunesta mitään. Oli jännittävää ja hauskaa avata paketti. Siellä oli Aunelle housut ja paita, johon oli nimeilty Aune, alushame, lakki, iso pallo ja äidille huivi. Sitäpaitsi pikkulotat olivat kukin kirjoittaneet Aunelle kirjeen, johon jokaiseen oli liimattu sievä kuva. Kirjeet oli sitten sidottu yhteen punaisella langalla. Tässä julkaisemme osan näistä kirjeistä, jotta tekin saisitte tietää, mitä tytöt Aunelle kirjoittivat.

Toimitus.

Hyvää päivää Aune-Orvokki.

Minä kirjoitan sinulle vähän, sinulle pikku ystävälle. Sinä olet niin kaukana ettei voi käydä katsomassa. Me laitoimme vähän vaatteita. Sinä näet tässä kuvassa lehmän ja tytön. Tytär lypsää lehmää. Sinustakin tulee varmaan kunnon ihminen. Ehkä vielä kerran saamme nähdä toisemme, toivon niin. Sinäkin saat varmaan itsellesi pienen lehmän sitten isona, että saat sitä hoitaa niinkuin itse haluat. Minullakin on oma lehmä ja sen nimi on Ilona. Me panemme tähän pakettiin pallonkin. Sitä saat sitten aikasi kuluksi heitellä. Minullakin on pallo ja se on punainen.

Minäkin olen pikkulotta. Kasva oikein isoksi.

Tervehtien *Helvi H.*

PIKKULOTTA, TIEDÄTKÖ?

1. Tiedätkö miten pikkulotta puhuttelee vanhempaa henkilöä? Minkälainen on puhutteluasento?
2. Tiedätkö, minkälainen on pikkulotan kunnia-asento?
3. Tiedätkö, minkälainen on pikkulotan rukousasento?
4. Tiedätkö, milloin pikkulotta on kunnia-asennossa?
5. Tiedätkö, että nuoremman on aina ensin tervehdittävä vanhempaa?
6. Tiedätkö, että pikkulotat lottapukuisina aina tervehtivät toisiaan?
7. Tiedätkö, että pikkulotan on pikkulotta-pukuisena tervehdittävä lottapukuisia lottia?
8. Tiedätkö, että pikkulotta pikkulotta-pukuisena tervehtii myöskin suojelus-kuntalaisia?

Jokaisesta kysymyksestä, johon tiedät vastata saat 3 pistettä, jos olet epävarma tai tiedät vähän saat 2 p., jos et todellakaan tiedä saat 0 p.

Koetapas, miten monta pistettä saat näistä 8 kysymyksestä yhteensä. Toivottavasti 24 p.

Jos et tiedä, kysy johtajaltasi. Paina tieto visusti mieleesi. Käytä sitä oikealla hetkellä.

Usein olen muistanut Kainuun lapsia. Monasti olen ajatellut, että onkohan heidän yhtä hyvä olla kuin meidän täällä Korsunperällä. Toivon sinulle pikku Aune Orvokille hauskaa ja iloista kesää. Vielä toivon, että kasvaisit isänmaalle iloksi, ja kansalle kunniaksi. Tervehtien *Orvokki K.*

Minä rakastan sinua, vaikka en ole sinua nähnyt kuin kuvassa. Minä toivon, että sinä kasvaisit pikkulotaksi ja isänmaan hyväksi. Paljon onnea!
Annikki H:nen.

Ystävämme Aune Orvokki.

Terveisiä paljon meiltä sinulle, Aune-Orvokki. Kun kasvat isommaksi, niin rupea sinäkin pikkulotaksi. Pikkulottana on hauska olla. Siellä oppii kauniita lauluja ja muutakin hyvää opettavaista. Onnea sinulle ystävämme. Tervehtien *Saara L.*

Terveiset täältä sinulle Aune-Orvokki. Paljon onnea sinulle pikku tytär. Minä olen muistanut sinua jokaisessa tyttöosaston illassa. *Seija K.*

Nukkeäidin tuutulaulu

Kirj. *Kaisu Larjanti.*

Kuulkaas pientä Paulaa
äidin ressukkaa!
Nukelleen hän laulaa,
laulaa, tuudittaa:

Aa, aa, Molla-kulta,
nuku, lapseni!
Että saisin sulta
työni tehdyksi.

Puuro pohjaan palaa
kohoo taikina.
Paistaisin myös kalaa —
aa, aa, nukupa!

Huomen iltasella
mua oottaa lottatyöt.
En jaksa lauleskella
jos valvoa saan yöt.

No, nukupas nyt, Molla
tai äiti harmistuu:
jos tuhma aiot olla
niin löytyy vitsapuu!

Voi, voi pieni kulta
nytkö itkettää?
Anteeksi pyydän sulta
etkä yksin jää!

Aa, aa onpa mulla
äidin huolia.
Mut lisääkin saa tulla
ovathan rakkaita!

PIKKULOTTAIN KASVITARHA

1. Vappu on jo saapunut ja päivä seudun kultaa,
Pikkulottain tarhassa on parahinta multaa.

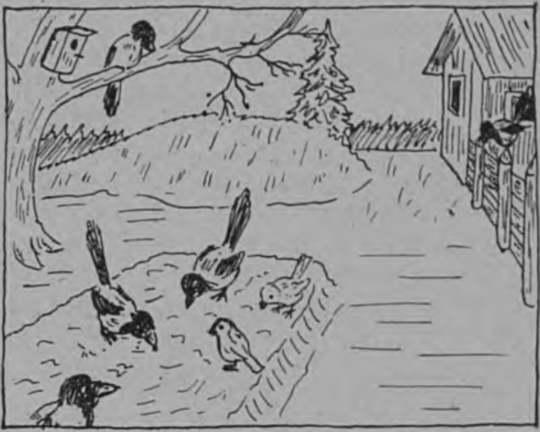

2. Siinä on nyt siemenet, kuin rintamassa aina.
Harakoita, varpuja ei ruokahuolet paina.

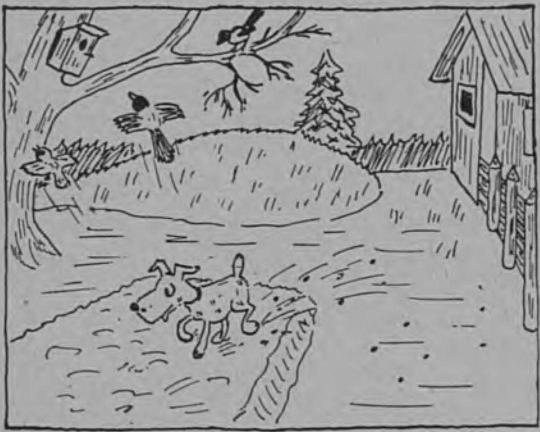

3. Vikkelä ei siedä että rosvot täällä hotkii,
voittajana tarhassa se kaivelee ja potkii.

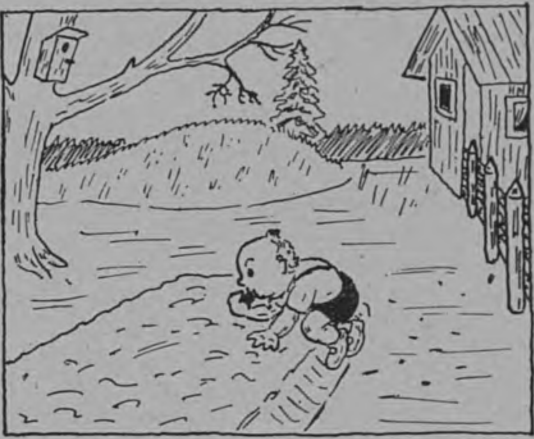

4. Pikku-Pekan makeisnälkä ompi aika suuri,
herneetkin on makeita, kun niiss' on pieni juuri.

5. Ihme, kumma, ettei vielä hernetaimet näy!
Kastellaan, niin nopeammin itäminen käy.

6. Kauhu nyt ja ihmetyskin tyttöin mielet täyttää
nähdessänsä miltä oiva rintamansa näyttää.

TYTÖT!

Äitien päivä on lähestymässä. Meillä on tyttöosastoissa tullut tavaksi viettää silloin tai niihin aikoihin toukokuussa vanhempain juhlaa, jonne kutsutte vanhempanne vieraiksi. Tahdotte silloin oikein julkisesti ja yhdessä kiittää heitä kaikesta, mitä olette heiltä saaneet. Mielellämme myöskin tahdomme näyttää vanhemmillemme rakasta työtämme, mitä me puuhaamme ja miten yhdessä iloitsemme. Nyt tämän juhlan aika on lähestymässä. Kun ajattelen tätä päivää ja teitä, ystäväni, niin on minulla sydämelläni teille muutamia toivomuksia. Minä toivoisin, että te miettisitte ja ymmärtäisitte miten äärettömän onnellisia ne teistä ovat, joilla vielä on vanhemmat elossa. Ehkeivät vanhempanne aina voi osoittaa teille oikein näkyvästi, miten paljon he teitä rakastavat. Äitienpäivä on päivä, jolloin yksin ja yhdessä voimme miettiä heidän suurta rakkauttansa. Te ette vielä tiedä, että tässä elämässä usein vasta sitten kun menetämme jotakin, ymmärrämme sen arvon. Tiedättekö tytöt. Minäkin rakastin äitiäni sanomattoman paljon, mutta en sittenkään ymmärtänyt osoittaa rakkauttani oikealla tavalla. Vasta sitten kun hänet otettiin pois ja parhaiten nyt vasta monien vuosien kuluttua on minulle selvinnyt miten olisin sen paremmin voinut hänelle näyttää ja olla hänen iloksensa. Sentähden tahtoisin teille tänä päivänä sanoa miten onnellisia ne teistä ovat, joilla vielä on luonansa äiti ja isä ja voivat osoittaa heille teoin, että rakastavat heitä ja ovat heille kiitollisia. Mutta jos olemme heidät menettäneet, voivat muistot puhua meille, kun vain kuuntelemme —, hiljennymme kuuntelemaan, mitä ne meille puhuvat. Äitien päivä on päivä, jolloin erikoisesti muistot puhuvat. Olen jo useina vuosina viettänyt hiljaisen hetken äidin kirjeitten parissa. Kotini oli maalla ja kun jouduin käymään koulua kaupungissa, on minulla paljon äidin kirjeitä, joita hän minulle kouluaikanani kirjoitti. Niitä lukiessa avautuu eteen koko lapsuuden maailma. Otin ne esille nyt kirjoittaessani teille. Tuossa on kirje, jonka olin saanut täyttäessäni 14 vuotta. Äiti kertoo niin elävästi siinä kaikesta, mitä kotona on tapahtunut, keitä oli käynyt vieraina, kuinka paljon pikku possuja oli syntynyt ja miten nimikko lehmäni jaksoi. Ja sitten hän aivan kuin tarttuu käteeni, katsoo lempeästi silmiini ja toivottaa minulle Jumalan siunausta ja lisää: *Ole rakas oma tyttöni, ole urhea, koeta aina, vaikka se näyttäisikin vaikealta, uskoa hyvän voittoon maailmassa.* Käsiala on selvää ja suoraviivaista ja tuon lauseen alle oli vedetty paksu viiva. Nyt vasta ymmärrän, miten hyvä ja tärkeä tuo neuvo on ja miten paljon sen täyttämiseen tarvitaan urheutta. Tämän äitini antaman ajatuksen tahdon jättää teidän sydämellenne tänä päivänä. Niin usein näyttää siltä, niinkuin paha ja itsekkyys veisi maailmaa eteenpäin, mutta *sittenkin on uskottava hyvän voittoon.* Ja kun uskomme, niin saamme urheata mieltä taistella hyvän puolesta. Sitähän te pikkulotat tahdotte. Ne teistä, joilla on vanhemmat, *olkaa urheita osoittamaan kiitollisuuttanne, rakkauttanne heitä kohtaan,* niin vaikealta kuin se ehkä joskus tuntuukin. Ja kun äitien päivän aamuna viette heille sinivuokkovihkosen tai aamukahvilla ilahdutatte heitä niin sanokaa, miten onnellisia olette saadessanne omistaa heidät ja kertokaa, miten siitälähtien uudelleen yritätte olla heille iloksi ja hyödyksi.

Sydämellisesti tervehtien *Marketta täti.*

KIRJEENVAIHTOA:

Liisa T. muistaa uskollisesti Pikkulottaa. Taas hän lähetti 2 runoa ja kilpatehtävän. Meillä oli viime kerralla niin saman tapainen, joten julkaisemme sen ensi kerralla. »Iloinen sanoma» tuntui liian vaikealta. Liisa toivottaa hyvää kevättä meille ja Aune Orvokille. Toivotamme aivan samaa sinulle.

Sirkka 13 *v.* lähetti kaksi runoa. Ehkä toinen niistä mahtuu jo tähän numeroon. Muuten kun ensi kerralla lähetät runoja tai kertomuksia, niin kirjoita vain toiselle puolelle paperia.

Sinihame lähetti runoja ja kaikille terveisiä ja kysyy vieläkö Pikkulotta lehteä saa tilata. Sanomme sinulle ja kaikille muille, *että Pikkulottaa voi vielä tilata ja varmasti saa kaikki tämän vuoden numerot.*

Maire. Kirjoitit hyvin sydämellisen kirjeen ja lähetit runonkin. Meillä on niin paljon kevätrunoja, että niitä riittää ensi vuodeksi, joten emme voi kaikkia julkaista. Sitten kerrot, että teidän tyttöosastossanne on 15 tyttöä ja vain 7 tytölle tulee Pikkulotta. Se on tosiaankin surullista. Ettekö voisi niinkuin niin monessa paikassa yhteisvoimin hankkia lehdet kaikille. Leivotte kaakun, jonka arvotte, ompelette yhteisesti pöytäliinan j. n. e. Kyllä varmasti keksitte keinon siihen asiaan.

Ruusu. Sinäkin lähetit pienen herttaisen runon. Katsotaanpas sopiiko se joskus lehteen.

Punkalaitumelle ja *Korpiselkään* nyt tällä kerralla erikoiset kiitokset ja terveiset.

Jokaiselle erikseen ja kaikille yhteisesti kiitokset lähetyksistänne ja terveisistä. Terveisiä lähetämme täältä teille takaisin monta, monta postipussia.

Pikkulottalehdelle!

Pikkulottain oma lehti
iloksemme tänne ehti.
Toista se nyt vasta vuotta
meille tulee, eikä suotta.

Monet runot, kertomukset,
sekä hauskat arvoitukset
siitä lukea me saamme
kiitokset nyt siitä jaamme.

Kirj. *Lempi Mononen.*

Kilpatehtävä n:o 4

Ristisanatehtävä
Laat. pikkulotta Maija Lehkonen.

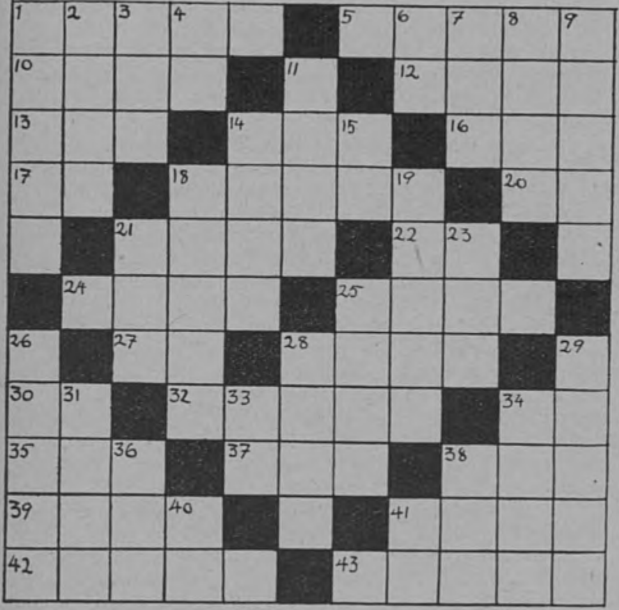

Vaakasuoraan: 1 On kevyt. 5 Kala. 10 Kattilan soimaaja. 12 Ei kokonaisia. 13 Pilkka. 14 Ulkolainen naisen nimi. 16 Laulaja. 17 Pronomini. 18 Toivotan — 20 Irja Rantala. 21 Viisailla korkea. 22 Liisa Ossila. 24 Pitäjä. 25 Kasvoilla. 27 Arvo Vatanen. 28 Aukaise. 30 Uusi Suomi. 32 Trikoomerkki. 34 Kieltosana. 35 — Angeles. 37 — kaikkisesti. 38 Väsyneelle tarpeen. 39 Pojan nimi. 41 Meinaan. 42 Sieni. 43 Säilytyspaikka.

Pystysuoraan: 1 Eläin. 2 Kenkämerkki. 3 Emännälle tarpeen. 4 Alkuaine. 6 Alku ja loppu. 7 Valtio. 8 Vaarallinen paikka. 9 Saita. 11 Tytön nimi. 14 Naisen nimi. 15 Pronomini. 18 Kuuluisa seitsikko. 19 Uimapaikka sekin. 21 Piikki. 23 Ei toisen. 25 Ryssä. 26 Ovat hyödyksi. 28 Suunta. 29 Valtio. 31 Vapaus — 33 Toini Ikonen. 34 Sukulaisia. 36 Tietotoimisto. 38 Teet kesällä. 40 Otto Tuomainen. 41 Huudahdus.

Ratkaisut tähän tehtävään on lähetettävä ennen toukokuun 20 päivää osoitteella: *Pikkulotan toimitus, Helsinki, Laivanvarustajankatu 6.* Oikein ratkaisseiden kesken arvotaan neljä palkintoa, kullekin lotta-paperiveitsi.

TULITIKKUTEHTÄVÄ.

Asettakaa 28 tulitikkua kuvan osoittamaan muotoon ja sitten siirrätte kahdeksaa tikkua niin, että muodostuu 5 neliötä. Koettakaapas.

RATKAISUJA:

Sivulla 10 olleen miehen ammatti oli apteekkari, ukon nimi oli Tuomas ja akan Serafiina.

Tavuryhmätehtävä: 1. Koti, 2. Isänmaa, 3. Maailma, 4. Leipä, 5. Aurinko, 6. Keski-Vuoksen Yhteiskoulu.

KILPATEHTÄVÄ N:O 3.

Kotipaikat olivat: 1. Ikaalinen, 2. Savonlinna, 3. Käkisalmi, 4. Rovaniemi, 5. Pietarsaari, 6. Naantali, 7. Saarijärvi, 8. Leppävirta, 9. Kivennapa, 10. Rautalampi. Oikein ratkaisseiden kesken arvottiin 3 palkintoa, kullekin englantilaisen sedän lahjoittamat helmet. Onnelliset voittajat olivat: *Eva Ventelä, Jalasjärvi,* Mäntykoski, *Annikki Kulha, Ähtäri,* Mäki, ja *Kyllikki Saloranta, Vihti,* Selki.

PATOKOSKEN TYTTÖOSASTOSTA.

Me lähetämme tervehdyksemme täältä pohjolan kauniista keväästä kaikille Suomen pikkulotille. Täällä meidän kyläosastossamme on 20 pikkulottaa. Meille tulee melkein kaikille pikkulottalehti. Se on hyvin hauska ja hyödyllinen lehti. Me käymme joka maanantai ompeluillassa. Siellä on hyvin hauska. Meillä on myös ohjelmaa, jota kukin vuorollaan suorittaa. Onpa ollut pieni näytelmäkin Siellä ommellaan ja kudotaan kaikenlaista kaunista käsityötä.

Olemme myös hiihtäneet kilpaa, useita kertoja. Siellähän aina toiset voittavat ja toiset häviävät. Ikävä kyllä emme ole saaneet käydä vielä retkellä, mutta toivottavasti pääsemme ensi kesänä, tai nyt keväällä johonkin Suomen, raittiiseen, vapaaseen ja kauniiseen luontoon, keräämään enemmän ja enemmän innostusta hyvään lottatyöhömme. Me Patokosken pikkulotat lähetämme sydämmellisimmät terveiset kaikille Suomen pikkulotille, että he rohkeasti ponnistaisivat isänmaansa vapautta puolustamaan ja olisivat innokkaita siinä työssä ja toimessa, johonka rakas isänmaa meitä kutsuu.

»Ilomielin valmiina palvelemaan, kun kutsuvi syntymämaani»

Anneli Uurtamo ja *Raili Sihvonen.*

PIKKULOTTA-LEHDEN TOIMITUS HELSINKI

Parhain kiitoksemme yllätyksenä saapuneesta Pikkulotta-lipusta, joka Pikkulotta lehden hankintakilpailussa N:o 2 oli arvonnassa langennut Korpiselän tyttöosastolle. Suurta iloa ja uutta virikettä se toi mukanaan esittäytyessään heti samana päivänä työillassamme pikkulotillemme. Juhlaksi se muutti arkisen työiltamme. Katseet kiinnittyivät tuon tuostakin »omaan lippuun», sitä ihailtiin vilpittömästi, olisipa joku halunnut sormin koetellakin sitä, isommat pikkulotat uskoivat sen sentään todeksi vähemmälläkin. Pikkulotta-laulut kajahtelivat tuon tuostakin lipun kunniaksi. Riemun, oikein vilpittömän riemun päivä se oli meille. Kohottakoon se juhliamme, niin suuria kuin pieniäkin, vastaisuudessa! Vielä kerran: sydämelliset kiitoksemme!

Korpiselän Tyttöosaston puolesta:

Elvi Peltonen.
t. os. johtaja.

Pikkulotan askartelua

Ellinor Aarnisalo.

Pääkaupungissa näkee nyt näyteikkunoissa oikeita aito afrikkalaisia valtavan suuria värikkäitä niinivateja, -koreja, -lautasia ja -alustoja. Näiden valmistaminen on hyvin yksinkertaista ja hauskaa työtä. — Työtarpeet: Paksua nuoraa, luonnonväristä, vihreätä, punaista ja ruskeata niintä sekä suurisilmäinen tylppä neula. Aluksi niini kostutetaan ja levitetään. Ompeleminen aloitetaan keskustasta nuoran ympärille. (.1) Niini kierretään aina pari kolme kertaa ympäri nuoran ja seuraava pisto kiinnitetään edelliseen sisempään kerrokseen. (2.) Näin valmistuu ensin sileä luonnonvärinen alusta, joka koristetaan jälkeenpäin punaisilla ja vihreillä kuvioilla. Jos kesken ompelemisen vaihtaa väriä saa syntymään hauskoja raitoja mielensä mukaan. Alustan voi tehdä myös soikean. — Seuraava työ on suuri luonnonvärinen hedelmäkori. Halkaisija 30 sm. Sitä valmistettaessa levitetään ja koroitetaan työ sopivasti korin muotoiseksi. Lopuksi ommellaan reunaan värilliset koristeet, vaikkapa ruskealla ja vihreällä vuorotellen. — Kukkaruukkuja somistaa myös erinomaisesti tällainen niininen suojus. On käytännöllisintä valmistaa se kokonaan vaikkapa punaisesta niinestä, raidat ja koristeet ainoastaan vaaleat, luonnonväriset. Se ei tarvitse pohjaa ensinkään vaan pannaan irtonaisena ruukun päälle.

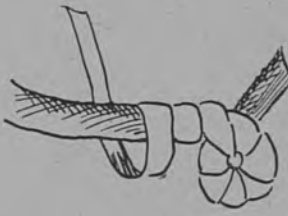

1.

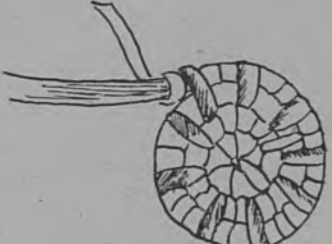

2.

Jatkoa sivulta 7.
reen jalaksiin, sillä siinä samassa reki kaatuu kumoon ja heitättää naisurhon likaiseen lumisohjoon. Hymy väreilee tyttöjen kasvoilla ja pahaksi onneksi nainen vangitsee sen juuri ylös kömpiessään. Hän kääntyy kiukustuneena vahdin puoleen ja ärjyy: »P—leen tomppeli, aja nuo l—rin likat tosta poies tirskumasta! Näytät muutenkin olevan töhnö mieheks! Paras on mun ilmoittaa koko roikale sotamiesneuvostoon.» Vahti kääntyi onnettomana tyttöihin, ja nämä älysivät tilanteen, että nyt oli paras tuon vahdin tähden puikkia poispäin. Ei auttanut muu neuvoksi kuin mennä odottamaan asiain kehitystä sinne Pirkon tuttavien luo. Talo olikin niin, että sen ikkunoista näkyi hyvin kasarmille tulijat ja menijät. Ensin oli vahdin vaihduttava tai vielä parempi, jos tuo naissotilas ajaisi pois kasarmilta. — Tämä näyttikin olevan oikein naissankarien päivä. Heidät eroitti sotilaiksi punainen nauha käsivarressa ja kivääri reessä vieressä niinkuin äskeiselläkin naisella oli ollut. — — Tuossa ajaa joku naispunakaartilainen miehen polkupyörällä, käytännöllisyyden vuoksi on hän vetänyt sarkahousut jalkaansa. Tuolla marssii oikein pieni joukko-osasto naissotilaita miehen puvuissa punanauhamerkkeineen ja kivääreineen. Kirouksia kantautuu tyttöjen kuuluviin, ja talon rouva kertoo heidän tuota kirjavaa joukkoa katsellessaan, että sinne meni eilen hänen kotiapulaisensa. Tyttö oli ollut hyvin miellyttävä, vasta syksyllä maalta tullut, mutta sitten oli eräs punapäällikkö viekoitellut tytön kasarmille ja sinne hän sitten oli kadonnut. Muutaman kerran oli rouva nähnyt hänet täysissä sotatamineissa. — — Jo äkkäsi Tuulikki, että alemmalla portilla seisoi vahdissa eilinen ystävällinen punakaartilainen. Nopeasti, ennenkuin Pirkko huomasikaan, otti hän Pekan eväät ja juoksi portille, mutta siinä samassa vaihtuikin vahti. Onneksi oli sotilas huomannut hänet ja käveli muina miehinä tyttöä vastaan. He tervehtivät toisiaan, Tuulikki keskusteli hiljaa ja lyhyesti, sotilas hymyili samaa surunvoittoista hymyään, otti Pekan eväät ja asteli kantamuksineen kasarmin pihalle. Pirkko tiesi, että sinä päivänä sai Pekka eväänsä.

Sitten seurasi tällaisia samallaisia eväsvientiseikkailuja. Välistä joku vahti oli ystävällinen ja hoiteli asian. Sitä surumielisesti hymyilevää punasotilasta ei Tuulikki enää näillä retkillään nähnyt. Mies oli kaiketi saanut komennuksen rintamalle. Mutta aina tytöt neuvokkuudellaan saivat tehtävänsä suoritetuksi. Ja erikoisesti helpoitti heitä punasotilaiden keskuudessa vallitseva tietämättömyys tehtävistään.

Joskus sattuivat tytöt kokemaan jotain hauskaakin kaiken jännittävän surun keskellä. Eräänä päivänä he kuulivat parin vahtisotilaan keskustelevan. — »Täytyy olla tarkempi vahtiessaan.» — »Niin, kuuluvat p—sti osaavan vetää nenästä nuo porvarit.» — »Vaikka lapsellisia ne välistä heidän metkunsa ovat.» — »Mistäs semtoo päättelet?» — »Kah, yhtenä päivänä eräs mamseli pyysi lupalippua Lopelle. Kysyttiin röökynän nimeä. En kuullut, mitä hän ensin sanoi, mutta sitten kuulin Yrjö Koskinen.» — »Hassua, huonosti kekkasi tyttölapsi valenimen itselleen!» — Tuulikin teki mieli selittää, että jokaisen suomalaisen pitäisi ilman muuta tietää isänmaanystävä Yrjö-Koskisen sukunimi, joka oli kunniakkailta esi-isiltä mennyt perinnöksi lapsille. Pirkko ja Tuulikki tunsivat hyvin Yrjö-Koskisia, sillä nämä tytöt olivat heidän koulutovereitaan.

Pekan vapauttamisesta ei ollut puhettakaan, ja kaikki tuntui kiristyvän yhä sekavammaksi.

(Jatk.)

PIKKULOTTA LEHTI.

Meilläkin on lehti soma.
Se on pikkulottain iki oma.

Siin' on sanatkin niin oivat.
Sen lottatädit meille soivat.

Sitä on niin hauska lukea.
Antaa isänmaallemmekin tukea.

Monta hyvää neuvoa voipi tarjota.
Niitä pikkulotta aina noudata.

Jos oot ilman lehteä.
Niin tilaa kiireen vilkkaa.

Kirjoitti *Sinihame.*

SISÄLLYS: *Katri Bergholm:* Tahtoisithan olla onnellinen, *Pirkko Peltoniemi:* Rakas äiti ja isä, *Ester Ahokainen:* Äitien päivänä, *Mokkasuuna:* Kysymyksiä, *Lempi Mononen:* Tottelemattomat lapset, *Ester Huhtanen:* Sini-valkoisia kukkia sankarihaudoille, *Elsa Kaarela:* Kaksi sankarityttöä, *S. F.:* Mitä Runebergin Lotta-Svärdillä on sanottavana pikkulotille, *E. Ahokainen:* Kevät, *Kainuun täti:* Aune Orvokista, Pikkulotta tiedätkö? *Kaisu Larjanti:* Nukkeäidin tuutulaulu, *H. Krogerus:* Pikkulottain kasvitarha, Postipalsta, *Lempi Mononen:* Pikkulottalehdelle, Kilpatehtävä N:o 4, Ratkaisuja, Patokosken tyttöosastosta, *Elvi Peltonen,* Pikkulotta-lehden toimitus, *Ellinor Aarnisalo,* Pikkulotan askartelua, *Sinihame:* Pikkulotta-lehti.

Toimituksen ja konttorin osoite: Helsinki, Laivanvarustajankatu 6. Puh. 20 131. Avoinna klo 10—13.

Toimitus: Fanni Luukkonen (päätoimittaja), Saara Forsius (toimitussiht.). Lehden avustajia: Ingrid Gripenberg, Elsa Kaarela, Viola Kuistio, Anna Puranen, Hagar Sarasto, Ester Savolainen, Kerttu Stenberg, Helmi Toiviainen.

V. 1939 ilmestyy 8 numeroa. Tilausmaksut: vsk. 8 mk, 1/2 vsk. 5 mk.

TILGMANNIN KIRJAPAINO. HELSINKI